Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Meddelande nr 2014:24

Röken kommer att synas…

Beskrivning och utvärdering av kommunikations-insatser vid naturvårdsbränning i naturreservatet Lyngemadssjön, 2013

Röken kommer att synas…

Beskrivning och utvärdering av kommunikations-insatser vid naturvårdsbränning i naturreservatet Lyngemadssjön, 2013

Meddelande nr 2014:24

Meddelande	nummer 2014:24
Referens	Johan Rova, Skötselenheten, Naturavdelningen. November, 2014
Kontaktperson	Johan Rova, Länsstyrelsen i Jönköpings län, 010-223 63 89. johan.rova@lansstyrelsen.se
Webbplats	www.lansstyrelsen.se/jonkoping
Fotografier	Eva Wallander
Kartmaterial	© Länsstyrelsen Jönköping och Lantmäteriet Geodatasamverkan
ISSN	1101-9425
ISRN	LSTY-F-M—2014/24--SE
Upplaga	20 exemplar.
Tryckt på	Länsstyrelsen i Jönköpings län, 2014
Miljö och återvinning	Rapporten är tryckt på miljömärkt papper

© Länsstyrelsen i Jönköpings län 2014

Förord

Naturvårdsbränning, det vill säga aktiv skötsel av natur för att på ett ur samhällssynpunkt säkert sätt efterlikna naturliga skogsbränder, har på senare år blivit en allt vanligare och allt mer accepterad del av reservatsförvaltningen i Sverige. Bränning är ett resurseffektivt sätt att uppfylla nationella och internationella åtaganden för att långsiktigt bevara den del av barrskogens flora och fauna som är knuten till brandmiljöer. Många arter av insekter, svampar och kärlväxter är på olika sätt anpassade till skogsbrand, och vissa är helt beroende av kolnad ved och höga marktemperaturer för att kunna föröka sig.

En bränning är en spektakulär åtgärd. Eld kan vara riskabelt, röken syns och känns på långt håll, mycket folk är i farten och det märks tydligt att ”något är i görningen”. Räddningstjänster och markägare runt reservaten behöver vara införstådda i bränningen. Det finns också delade meningar bland allmänheten om vilka skötselmetoder som är acceptabla i naturvårdssammanhang. Information är därför en viktig komponent i planeringen och genomförandet av en naturvårdsbränning.

Denna rapport beskriver informationsinsatserna i samband med en naturvårdsbränning i naturreservatet Lyngemadssjön. Insatserna har också utvärderats med hjälp av enkäter till kringboende, räddningstjänster och andra som berörts av informationen (eller bristen på information). Förhoppningen är att erfarenheterna kan komma till användning vid andra naturvårdsbränningar i framtiden.

Rapporten är författad av Johan Rova och Caroline Brolin, Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Innehållsförteckning

Förord 5
Sammanfattning 7
Bakgrund 7
Genomförd kommunikation 7
Utvärdering – metoder 9
Kommunikationens resultat 10
Diskussion och slutsatser 13

Bilaga 1-10

Sammanfattning

Rapporten är en beskrivning och utvärdering av de informationsinsatser som gjordes i samband med en naturvårdsbränning i Lyngemadssjöns naturreservat, Jönköpings län. Bränningen utfördes i juni 2013. Inför bränningen lades pressmeddelanden ut och informationsbrev skickades per post till boende i närheten och berörda organisationer. I reservatet anslogs också plakat med information om bränningens genomförande och om risker med att besöka området direkt efter branden. Informationsinsatserna följdes upp med enkäter till 58 av de närboende, av vilka 27 svarade. Enkäter skickades också till de 8 organisationer som Länsstyrelsen kommunicerat med. Från dessa återsändes 6 svar. Generellt var både allmänhet och organisationer nöjda eller mycket nöjda med Länsstyrelsens informationsinsatser i samband med bränningen. Upplägget av hur informationen genomfördes kan rekommenderas till kommande naturvårdsbränningar.

Bakgrund

Skötselplanen för naturreservatet Lyngemadssjön, beläget på gränsen mellan Jönköpings och Vaggeryds kommuner i Jönköpings län, anger att skogen i delar av reservatet ska förvaltas med hjälp av naturvårdsbränning. Av den anledningen planerade Länsstyrelsen för att en bränning skulle ske på fem av öarna i reservatet under våren-sommaren 2013.

Som en del i bränningsplaneringen tog Länsstyrelsen fram en kommunikationsplan (bilaga 1). Syftet med kommunikationsplanen var att strukturera upp de informationsinsatser som ansågs viktiga för bränningens genomförande. Viktiga målgrupper som pekades ut i kommunikationsplanen var framför allt räddningstjänsterna i de båda kommunerna, samt boende och markägare runt reservatet. Kommunikationsplanen angav också att kommunikationsinsatserna skulle utvärderas.

Genomförd kommunikation

Länsstyrelsen träffade representanter för räddningstjänsterna i Jönköpings och Vaggeryds kommuner, samt Höglandets räddningsförbund den 9 april och den 29 april. Att Höglandets räddningsförbund också bjöds in berodde på att rök från bränningen riskerade att kännas även i Nässjö kommun, som ingår i Höglandets räddningsförbund. Under dessa möten diskuterades framför allt bränningsplanen, det vill säga hur bränningen skulle genomföras med avseende på lämpliga vindriktningar, säkerhetsutrustningens placering i terrängen och hur olika riskscenarier skulle hanteras.

Under hela planerings- och genomförandefasen av bränningen hade Länsstyrelsen också informella kontakter med räddningstjänsterna i samband med att Länsstyrelsen fick möjlighet att låna materiel från dem.

7 maj 2013 skickades ett brev till boende i området runt reservatet (bilaga 2). Brevet informerade om nyttan med naturvårdsbränning i allmänhet och om den förestående bränningen i synnerhet. Samma dag skickades också ett brev till närmaste markägaren (Sveaskog), samt räddningstjänster, SOS alarm, Skogsstyrelsen och Sveriges Radio Jönköping med

samma information som till de närboende, fast också inkluderande bränningsplanen och kommunikationsplanen.

16 maj 2013 gick Länsstyrelsen ut med ett pressmeddelande (bilaga 3) som mer offentligt spred information om den planerade bränningen. Pressmeddelandet lades också upp som nyhet på Länsstyrelsens webbplats.

På bränningsdagens morgon, 7 juni 2013, gick Länsstyrelsen ut med ett nytt pressmeddelande (bilaga 4) som annonserade den förestående tändningen. Dessutom kontaktades lokalradions trafik- och serviceredaktion för hjälp att sprida information om att bränning skulle ske under dagen och att rökutveckling var förväntad (bilaga 5). Även SOS Alarm och ”inre befäl” (en gemensam stöttande stabsfunktion för räddningstjänsterna i bland annat Jönköpings och Vaggeryds kommuner) informerades om den förestående tändningen.

På bränningsdagen sattes också enkla skyltar upp i reservatet på de platser som allmänheten förväntades angöra. Dessa skyltar (bilaga 6) informerade om var bränningen skulle ske och att vägarna inte fick beträdas. Dessutom hänvisades intresserade besökare och press till en särskilt anvisad utsiktspunkt, där guide fanns på plats för att visa bränningen på ett säkert avstånd.

Under bränning och eftersläckning höll personalen kontakt med varandra med enklare kommunikationsradioapparater, kombinerat med Rakel-terminaler och mobiltelefon.

Under de dagar bränning, eftersläckning och efterbevakning pågick hölls dagliga kontakter med SOS alarm och inre befäl. Kontakten skedde via mobiltelefon och Rakel-terminal.

I samband med att eftersläckning och efterbevakning avslutades (runt 15 juni) sattes nya skyltar upp på de platser besökare kunde tänkas angöra (bilaga 7). På dessa skyltar informerades besökaren om risken med fallande träd och att man riskerar att bli sotig om man besöker de brända öarna.

Tio dagar efter bränningsdagen var bränningen avslutad och efterbevakningen över. I anslutning till det hölls en summerande information (bilaga 8) om bränningens genomförande för räddningstjänsterna (Räddsam-F) på ett av organisationens månadsmöten.

Under bränningsdagen fanns en särskild plats anvisad för besökare och press. Här visar bränningsledningen för lokalpressen hur den tändkanna som ska användas fungerar.

Utvärdering – metoder

Resultatet från de inledande mötena med räddningstjänsterna och den information som anslogs i reservatet i samband med bränningen utvärderades under ett diskussionsmöte som hölls av den personal som deltagit i bränningens genomförande.

Kommunikationen med grannar, markägare och organisationer utvärderades dessutom med hjälp av enkäter (bilaga 9 och 10). Enkäterna hade för avsikt att ta reda på i vilken utsträckning mottagarna var nöjda med den information de fått och om de upplevt bekymmer på grund av bränningen.

Frågorna som ställdes till boende/privata markägare i närheten av reservatet var:

1. Hur väl instämmer du/ni i följande påståenden? 1=instämmer inte alls, 5=instämmer fullt ut.
   a. Jag/Vi är nöjda med den information som Länsstyrelsen skickade ut inför naturvårdsbränningen.
   b. Jag/Vi är nöjda med den information som Länsstyrelsen satte upp i området medan naturvårdsbränningen pågick.
   c. Jag/Vi har blivit störda av naturvårdsbränningen.
   d. Jag/Vi kände oro eller obehag i samband med bränningen.
2. Jag/Vi vill framföra följande förslag på hur Länsstyrelsen skulle kunna bli bättre när det gäller information i samband med naturvårdsbränning…
3. Jag/Vi är särskilt nöjda med hur följande hanterades i samband med bränningen i Lyngemadssjön…

Frågorna som ställdes till organisationer var:

1. Hur väl instämmer du/ni i följande påståenden? 1=instämmer inte alls, 5=instämmer fullt ut.
   a. Vi är nöjda med den information som Länsstyrelsen tillhandahöll inför naturvårdsbränningen.
   b. Vi är nöjda med den information som Länsstyrelsen tillhandahöll medan naturvårdsbränningen pågick.
   c. Vi upplevde en extra arbetsbelastning från telefonsamtal etcetera på grund av naturvårdsbränningen.
   d. Vi upplevde att brist på korrekt information skapade kritiska situationer för oss och allmänheten.
2. Vi vill framföra följande förslag på hur Länsstyrelsen skulle kunna bli bättre när det gäller information i samband med naturvårdsbränning…
3. Vi är särskilt nöjda med hur följande hanterades i samband med bränningen i Lyngemadssjön…

Kommunikationens resultat

Erfarenheter från bränningspersonalen

Den information som anslogs i naturreservatet på bränningsdagen hade inte fullt ut avsedd effekt. Framför allt inträffade två situationer som anslagen i reservatet hade förväntats undvika:

- Smålandsnytt struntade helt i att pressen hänvisats till den utsiktspunkt där pressmottagande förberetts. Istället trotsade de avspärrningarna och tog sig fram till stabsplatsen med bil. Detta medförde att bränningens start fördröjdes med närmare en timme och att övrig press fick vänta i onödan.
- Två nyfikna besökare ertappades under pågående bränning med att ta sig ut till en av de öar som skulle tändas. De uppgav vid fråga att de sett och läst skyltarna, men struntat i dem. Efter att de fått situationen muntligt förklarad för sig vände de om och gav sig iväg.

Även övriga besökare närvarade under bränningen, inte bara på den för besökare anvisade platsen. Räddningstjänsterna hade ett par personer som bevakade inledningen närvarande. De placerade sig på en klippa i närheten av stabsplatsen, men först efter att ha kommunicerat det med bränningsledaren och fått platsen godkänd. Några av grannarna anslöt också till bränningen på andra platser än den rekommenderade utsiktsplatsen, men detta upplevdes inte som en säkerhetsrisk och störde inte heller bränningens genomförande.

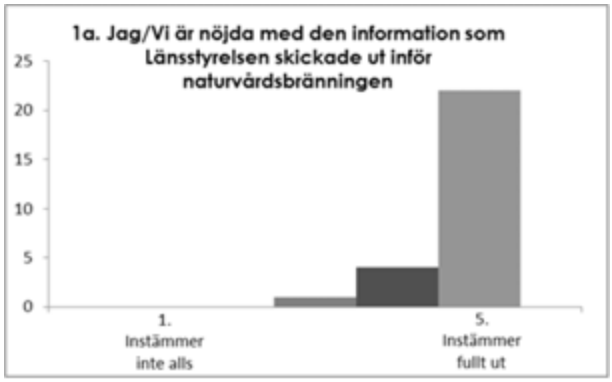
Informationen i området (till exempel i anslutning till informationstavlan vid reservatsparkeringen) och på internet (Länsstyrelsens webbplats) bör vara bättre (utförligare, tidigare anslagen och lättare att hitta) än vad som blev fallet vid Lyngemadssjön.

Bränningspersonalen kunde konstatera att täckningen för både mobiltelefon och Rakel var bristfällig på vissa platser i området.

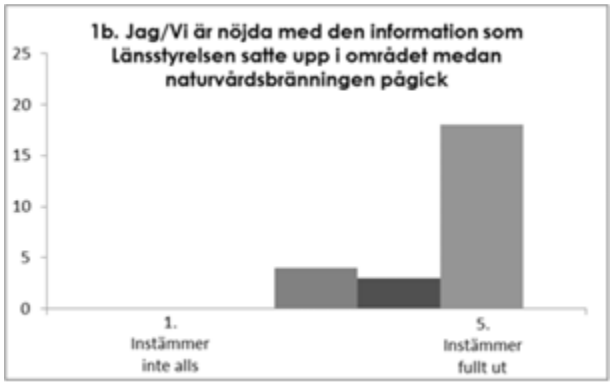
Inga vägar blockerades av besökare.

Enkät till grannar och privata markägare

Enkäten skickades till 58 hushåll, vilket innebar att alla boende/markägare i anslutning till reservatet och med adress i Sverige fick enkäten (fyra markägare med adresser utomlands omfattades inte av enkäten). Svar inkom från 27 hushåll (svarsfrekvens 47 %). Svaren på frågorna framgår av diagram och tabeller nedan.

På fråga 2, om Länsstyrelsen skulle kunna förbättra något, fanns bara två kommentarer:

- Helt nöjda!
- Det kunde inte vara bättre.

På fråga 3, om man varit särskilt nöjd med något, fanns följande kommentarer:

- Vi blev informerade trots att vi inte bor alldeles i närheten.
- Vi hade inga obehag utan allt gick lugnt.
- Enkel och tydlig info per post.
- Intressant att få information.
- Informationen!
- Info och uppföljning - mycket bra! (Två identiska svar.)
- Det blåste åt rätt håll, vi fick ingen rök hos oss.
- Både förhandsinformationen och genomförandet fungerade till full belåtenhet.
- Fullt förtroende för Länsstyrelsen!
- Vi märkte inte av det.
- Vi är imponerade över hur bra info och arbete som utförts.

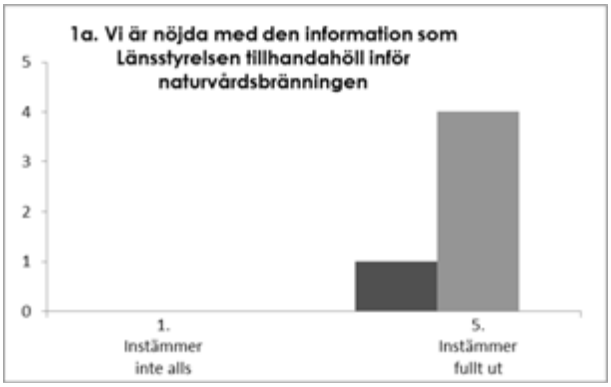
Följande kommentarer kom också in med enkätsvaren:

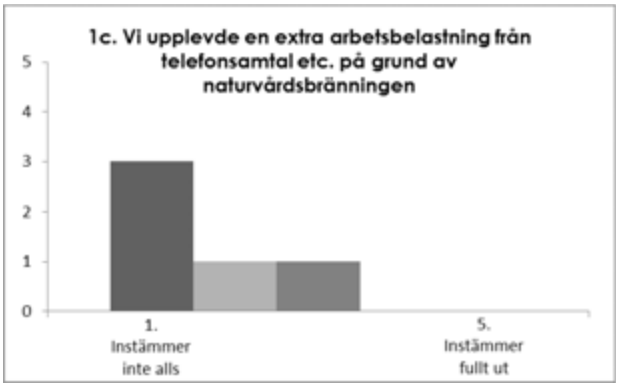
- 1b-3 Kan ej svara då vi inte var hemma under bränningen.
- 1b. Har ej sett någon uppsatt information.
- 1c. En del rökutveckling.
- 1b-1d. Vet ej.

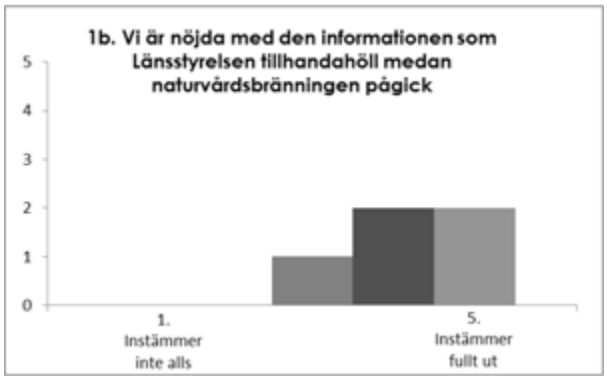
Enkät till organisationer

Enkäten skickades till åtta organisationer, av vilka sex svarade (75 % svarsfrekvens). De som svarade var: Skogsstyrelsen, Höglandets räddningstjänstförbund, Trafik och service P4 Jönköping, SOS alarm Jönköping, Räddningstjänsten i Jönköpings kommun och Räddningstjänsten i Vaggeryds kommun. Svaren på frågorna framgår av diagram och tabeller nedan.

På fråga 2, om Länsstyrelsen skulle kunna förbättra något, hade ingen lämnat kommentarer.

På fråga 3, om man varit särskilt nöjd med något, fanns följande kommentarer:

- Bra och tydlig info.
- Det skriftliga materialet.
- Väl valt bränningsområde med naturlig avgränsning, om bränningen inte skett på öar kunde branden spridit sig mer.
- Bra info inför bränning, bra kartor och dokumentation.

Från Sveriges Radio Jönköping kom följande kommentar också in med enkätsvaren:

- Kan inte minnas denna specifika bränning, men om det gick ut i radion fick vi troligen den infon som behövdes. Informationen från länsstyrelsen brukar fungera bra.

Diskussion och slutsatser

De informationsmöten som initialt hölls mellan Länsstyrelsen och de berörda räddningstjänsterna var värdefull för att bränningen kunde planeras och genomföras på ett effektivt och säkert sätt. Dessutom bidrog de säkerligen till att den fortsatta kommunikationen med räddningstjänsterna flöt smidigt från Skötselenhetens sida. Skötselenheten fick bland annat låna en del utrustning som Länsstyrelsen själva saknade från räddningstjänsterna.

Av enkätsvaren till grannar och privata markägare framgår tydligt att de kringboende varit mycket nöjda eller nöjda med den information som de fått, och att de allra flesta varken känt obehag eller blivit störda av bränningen.

Informationen i området, till exempel i anslutning till informationstavlan vid reservatsparkeringen, och på internet (Länsstyrelsens webbplats) bör utformas bättre i framtiden än vad som blev fallet vid Lyngemadssjön. Det skadar inte att ha mer utförlig information, samt att se till så att informationen kommer ut tidigare i fält och blir lättare att hitta på Länsstyrelsens webbplats.

Av enkätsvaren från de tillfrågade organisationerna verkar det som att informationen har varit av den kvalitet de behövt och att bränningen inte förorsakat onödig arbetsbelastning eller andra kritiska situationer för organisationerna.

Att TV och två personer ur den intresserade allmänheten valde att trotsa rekommendationerna för var de skulle vistas i samband med bränningen var olyckligt, men det är svårt att gardera sig mot den typen av händelser. För att ha rätt att avhysa allmänheten krävs ett beslut om tillträdesförbud, och möjligheterna till ett sådant diskuterades med Länsstyrelsens jurister efter bränningen. Det framkom då att ett sådant beslut är svårt att ta på kort varsel (måste kungöras) och att det troligvis ändå inte kommer att ha avsedd effekt. Att personer missar information eller rent av läser information, men väljer att bortse från den, är nog bara att konstatera och till viss mån acceptera.

Sammanfattningsvis är slutsatsen att kommunikationen fungerat tillfredsställande och att ett liknande upplägg kan rekommenderas till framtida bränningar.

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Kommunikationsplan:
Naturvårdsbränning i Lyngemadssjön 2013

Kommunikationsplanen upprättas av länsstyrelsen och ska delges berörda räddningstjänst(er) och SOS alarm.

MÅLGRUPPER

- Allmänheten: närboende, angränsande markägare, trafikanter på större vägar, den lokala allmänheten, allmänheten i övrigt och intresserade personer ur nyckelgrupper (ex skogsbolag, kommunekologer).
- Berörda räddningstjänster: Jönköpings kommun, Vaggeryds kommun, Nässjö kommun (Höglandets räddningstjänstförbund).
- SOS alarm (Jönköping, Växjö)
- Deltagare vid bränningen (bränningsmanskapet)

SYFTE MED KOMMUNIKATIONEN

Kommunikationen i denna plan syftar till att:

- Undvika belastning av SOS och räddningstjänst
  - genom att minska antalet falsklarm på grund av att allmänheten ser rök från bränningen

- Undvika att människor eller miljö skadas vid bränningen
  - genom att avråda intresserad allmänhet från att söka sig till området
  - genom åtgärder som gör att tillfartsvägar inte blockeras av allmänhetens fordon
  - genom att alla som ingår i bränningsmanskapet kan kommunicera med bränningsledningen

- Undvika att människor skadas i trafiken
  - genom att informera trafikanter att de kan störas av rökutveckling med ökad olycksrisk om de inte tar hänsyn till den begränsade sikten

- Undvika onödig oro
  - genom att informera om bränningen och de säkerhetsåtgärder som vidtas; vissa personer kan känna stark oro av röklukt och vetskapen om att det bränns skog i närheten

- Förebygga negativa känslor
  - genom att informera om de positiva värden som uppstår vid en naturvårdsbränning
  - genom att klargöra syftet med naturvårdsbränningen

eldskäl

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

- Folkbilda
  - genom att informera om brandens betydelse i skogsekosystemet
  - genom att erbjuda guidningar i bränningsobjektet där allmänheten får se resultatet från bränningen och de återskapade naturvärdena

VAD VILL VI ATT MOTTAGAREN SKA TÄNKA/KÄNNA/TYCKA/GÖRA OCH KOMMA IHÅG?

Allmänheten ska:

- känna sig trygg
- hålla sig på behörigt avstånd från bränningen
- ta hänsyn i trafiken
- ha en förståelse för åtgärdens genomförande
- låta bli att i onödan ringa SOS eller räddningstjänsten

Räddningstjänsten ska:

- känna sig välinformerad om hur bränningen ska genomföras och vilka insatser länsstyrelsen genomfört för information och säkerhet,
- känna sig välinformerad om hur läget är vid bränningen, till exempel när bränningen är på gång, när det är tänt, när elden är släckt, när efterbevakning pågår.

Bränningsmanskapet ska:

- känna sig trygga
- känna sig välinformerade om hur läget är vid bränningen
- snabbt få den information som behövs för att kunna göra sitt jobb och bidra till en säker och resurseffektiv bränningsinsats

Mottagarna ska generellt tycka:

- att länsstyrelsen gjort vad som är rimligt för att alla ska känna sig välinformerade.
- att kommunikationen med länsstyrelsen, när det gäller naturvårdsbränning, sker med god framförhållning, öppenhet och ömsesidig respekt för de inblandade parternas ansvars- och kompetensområden.
- att länsstyrelsen genomför naturvårdsbränningen på rätt plats och på ett resurseffektivt, kompetent och ansvarsfullt sätt.

HUR KAN VI VETA ATT VI LYCKATS MED VÅRT BUDSKAP?

Efter bränningsinsatsen ska kommunikationen inom denna kommunikationsplan följas upp och utvärderas. Exempel på frågor som ska ställas är:

- Uppstod några kritiska situationer på grund av allmänhetens beteende vid bränningen? (Blockerade vägar, allmänhet ”springande i skogen”, trafikproblem, etc.)
- Har SOS alarm upplevt ”onödigt” många telefonsamtal?
- Har radions trafikredaktion upplevt ett onödigt högt tryck?
- Har allmänhet hört av sig till Länsstyrelsen med klagomål? Vilka klagomål?

eldskäl

- Fick informationen avsedd effekt?
- Uppstod några kritiska eller irriterande situationer på grund av hur kommunikationen inom bränningsmanskapet fungerade?
- Vad fungerade bra? Varför fungerade det bra? Hur kan vi se till att det som fungerade koms ihåg till nästa bränning?
- Vad kan göras bättre nästa gång? På vilket sätt?
- Om allt fungerade bra – var det på grund av en bra genomförd kommunikation eller på grund av tur?

VAD VILL MOTTAGAREN VETA? VAD BEHÖVER MOTTAGAREN BLI INFORMERAD OM?

- Den del av allmänheten som är direkt berörd av bränningen är mycket intresserad av att så tidigt som möjligt få exakt information om exakt när bränning kommer att ske. Eftersom denna fråga är omöjlig att svara på i god tid innan, är en del av kommunikationens uppgift att förklara att bränning kan ske med kort varsel.
- Allmänheten behöver få information om var man får och var man inte får vistas av säkerhetsskäl. De som trots allt kommer till området måste få information om vad som är på gång, var de får och inte får ställa bilar, samt var de inte får befinna sig i terrängen.

VAD KAN HINDRA BUDSKAPET FRÅN ATT NÅ FRAM? MOTSTRIDIGA BUDSKAP?

- Semestertid innebär att fritidshusägare kan vara tillresta. Dessa kan vara svåra att få tag på, både i god tid innan bränning och i samband med bränningstillfället. Ännu mer komplicerat är att informera personer som tillfälligt hyr en sommarstuga, till exempel utländska turister.
- Markägare i närheten kommer att vara oroliga för sin skog och reagerar troligtvis negativt.
- Den ”skattebetalande allmänheten” kommer att ifrågasätta om uppbränning av skog är bra användning för skattepengarna.
- Kringboende kommer att reagera negativt på brandrök (oro i största allmänhet samt röklukt).
- Radiokommunikation med ”jaktradio” kan störas av att allmänheten har tillgång till samma frekvenser. Troligen är detta ett mindre problem eftersom bränningssäsongen inte nämnvärt överlappar med jaktsäsongerna i skogsmark.
- Kommunikationsradioapparater (”jaktradio”) har en begränsad räckvidd på ner mot 1-3 km i kraftigt kuperad terräng, t.ex. för någon som befinner sig i ”Skomakarens håla”..
- Olika kommunikationsradioapparater använder olika frekvensområden och kanaler. Kommunikation mellan frekvenserna och kanalerna är inte möjlig. Alla måste därför kontrollera att man hör varandra innan bränningen börjar. Det är också viktigt att alla har fullständig kontroll över hur radioutrustningen fungerar med frekvenser, kanaler, pilottoner, anropssätt, reservbatterier, etcetera.
- Kommunikation med mobiltelefon inom bränningsmanskapet och gentemot SOS/räddningstjänsterna är beroende av att det finns täckning från de mobiloperatörer som personalen nyttjar.
- Eftersom allmänheten har tillgång till kommunikationsradiofrekvenserna är det viktigt att hålla sträng radiodisciplin och undvika intern jargong eller skämt som kan missuppfattas.

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

VID VILKA TIDPUNKTER BEHÖVER MÅLGRUPPEN INFORMERAS? UPPREPADE GÅNGER?

- Bränning genomförs ofta under semestertid, vilket kan innebära att det är svårt att få tag på (bortresta) grannar. De som är bortresta under bränningen har inte ont av den, men de som är borta strax innan kan komma hem och uppleva att de fått informationen för sent. Det är därför viktigt att informera om att bränning kan bli av så tidigt som möjligt.
- Guidade turer i det brända området bör genomföras året efter bränningen och sedan med något års mellanrum.
- I övrigt bör informationen ske vid de tillfällen som anges i nedanstående tabeller.

BUDSKAP

- Naturvårdsbränning behövs för att bevara skogsmiljöer och de arter som lever där.
    - Skogen behöver brinna för att inte arter ska försvinna
    - Just i Lyngemadssjön bränner vi för att skogen ska behålla och utveckla naturvärden som är knutna till brand:
        - tallar med kådimpregnerade stammar
        - brända stammar till brandgynnade insekter och tallticka
        - markytor med bortbränd mossa där lövträds- och tallfrön kan gro
    - ”Så här har naturen reagerat på bränningen…” (guidade turer; budskap kompletteras efter bränning)

- Naturvårdsbränning är en legitim verksamhet med stöd i EU-direktiv och svensk lagstiftning.

- Naturvårdsbränning kan genomföras med hög säkerhet i planering och utförande.
    - Elden är kontrollerad
    - Ring inte SOS alarm i onödan
    - Besök inte bränningsområdet eftersom du kan skadas och försvåra arbetet eller försvåra framkomligheten för eventuella räddningsfordon
    - ”Just nu är läget som följer… (bränning i morgon, nu tänder vi, nu efterbevakar vi, etc.)”
    - Efter bränning: ”Varning för fallande träd!”

VILKA ÄR BÄSTA KANALER OCH TIDPUNKTER FÖR INFORMATIONEN?

Lämpliga tidpunkter och förmedlingssätt för olika delar av informationen kring bränningsinsatsen finns sammanfattad i tabellerna nedan.

KOSTNADER OCH TIDSSKATTNING FÖR INFORMATIONSINSATSEN

Kommunikation i samband med planering av en bränning (förberedande kontakter med räddningstjänst, utskick till allmänhet, intervjuer i media, etc) beräknas sammanlagt ta cirka 3 arbetsdagar.

Om man räknar med två guidade turer efter en bränning tar det ungefär 2 arbetsdagar, om man också räknar med förberedelser och restid.

eldskäl

Kommunikationen under själva bränningsinsatsen tillkommer. Att bränningsledaren håller kontakt med räddningstjänst, SOS, brandflyg, trafikradio, med mera ingår i arbetstiden för bränningsledaren, som antingen kan vara länsstyrelsepersonal eller konsult/entreprenör.

Budgetera således ungefär 5 arbetsdagar per objekt för kommunikationsinsatser utöver vad som rimligen ingår själva bränningsdagen.

Skyltar för enskild bränning är ingen stor kostnad, eftersom det handlar om tillfälliga skyltar som bara skrivs ut på papper och lamineras på kontoret.

Tänk på att illustrationer och fotografier som används i informationsmaterial kan omfattas av upphovsrätt och därmed vara förknippade med kostnader för användande.

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

TABELL 1. FÖRBEREDANDE KOMMUNIKATION (UPP TILL 6-8 MÅNADER INNAN BRÄNNING)

Informationsmottagare	Typ av information	Ansvarig	Informationskanal	Planerad senast tidpunkt	Genomfört datum
Jönköpings Kn Vaggeryds Kn Nässjö Kn (angränsande Kn)	Samråd om den planerade naturvårdsbränningen.	Länsstyrelsen Johan Rova	Möte, telefon	Minst 1 månad innan brand-säsongen börjar	2013-04-09 samt 2013-04-29
SOS-alarm, brandflyg Räddningstjänsterna (se ovan) Sveaskog	Meddelande om naturvårdsbränning 2013	Länsstyrelsen Pål Mernelius	Post och telefon	2013-05-06	
Allmänheten: boende i närområdet & angränsande markägare	Allmän information om bränningen, samt var och när bränning kommer att ske. Information om att mer information kommer att gå ut via lokalradio.	Länsstyrelsen Pål Mernelius	Informationsbrev Länsstyrelsens webb-plats	2013-05-06	
Länsstyrelsen internt	Allmän information om bränningen, samt var och när bränning kommer att ske. Information om att mer information kommer att gå ut via lokalradio.	Förvaltaren Pål Mernelius	Intranätet, möte, mail	2013-05-06	
Allmänheten	Information om mål med bränningen och om hur den kommer att gå till.	Länsstyrelsen Johan Rova	Pressmeddelande, annons i lokaltidning, lokalradio, Länsstyrelsens webb-plats	2013-05-16	

eldskäl

Allmänheten	”Skogen behöver brinna om inte arter ska försvinna!” Naturvårdsbränning behövs för att bevara skogsmiljöer och de arter som lever där. Naturvårdsbränning är en legitim verksamhet med stöd i EU-direktiv och svensk lagstiftning. Naturvårdsbränning kan genomföras med hög säkerhet i planering och utförande. Naturvårdsbränning är ett resurseffektivt sätt att förvalta vissa typer av skyddad skog.	Länsstyrelsen Naturum Johan Rova	Utställningar, naturrum, naturstigar, foldrar, informationsdagar, sociala medier, Länsstyrelsens webb-plats	Löpande inom övrig informations-verksamhet vid naturum	

TABELL 2. KOMMUNIKATION BRÄNNINGSDAGEN OCH UNDER PÅGÅENDE BRÄNNING/EFTERBEVAKNING

Informationsmottagare	Typ av information	Ansvarig	Informationskanal	Planerad tidpunkt	Genomfört datum
Länsstyrelsen internt	Allmän information om bränningen samt var och när bränning kommer ske. Information kommer gå ut via lokalradio. TIB får kopia på anmälan	Länsstyrelsen Johan Rova	Intranätet, möte, mail	Bränningsdagen	
SOS-alarm	Information om antändning (var och när). Förväntad rökspridning.	Bränningsledaren Johan Rova	Telefon	Bränningsdagen (ofta morgonen)	
Räddningstjänsten	Information om antändning.	SOS-alarm eller Bränningsledaren Johan Rova	Telefon	Bränningsdagen	
Allmänheten & trafikanter via lokalradion/trafikmeddelande	Information att bränning kommer ske, rökutveckling kan förväntas närmaste dagarna. Information om rökspridning (och att brandflyg är uppe?) Information om mål med bränningen och om hur den kommer att gå till. Var och när så att ett meddelande kan sändas regelbundet under bränningsdagen.	Länsstyrelsen Johan Rova	Pressmeddelande Anslag på lokala samlingspunkter (Hooks herrgård) Telefon eller mail till lokalradion (trafikmeddelande)	Bränningsdagen Innan antändning Vid antändning Om rökspridning ändras	

eldskäl

Brandflyg	Information var och när antändning sker.	SOS-alarm eller Bränningsledaren (Johan Rova)	Telefon, radio	Kontakt under bränning	
Allmänheten	Naturvårdsbränning pågår - gå inte längre!	Länsstyrelsen Förvaltaren Pål Mernelius	Varningsskylt, vägbommar	Bränningsdagen till och med avslutad efterbevakning	
Intresserade personer	Information om hur en naturvårdsbränning går till	Länsstyrelsen Jens Mattsson	Guidning vid utsiktspunkt	Bränningsdagen	
Bränningsmanskapet. (Samtliga deltagare i bränningsinsatsen)	Information som krävs för personalsäkerhet. Information som krävs för bränningens genomförande. Rakel-grupper Kommunikationsradiokanaler/frekvenser Mobiltelefonnummer	Johan Rova	Kommunikationsradio, Rakel-terminaler, mobiltelefoner	Bränningsdagen Under efterbevakningen	

TABELL 3. KOMMUNIKATION EFTER AVSLUTAD BRÄNNING OCH EFTERSLÄCKNING

Informationsmottagare	Typ av information	Ansvarig	Informationskanal	Planerad tidpunkt	Genomfört datum
SOS-alarm	Information om att bränningen/eftersläckningen är avslutad.	Bränningsledaren Johan Rova	Telefon	När området är avbränt Efter avslutad eftersläckning	
Räddningstjänsten	Information om att bränningen/eftersläckningen är avslutad.	SOS-alarm eller Bränningsledaren Johan Rova	Telefon	När området är avbränt Efter avslutad eftersläckning	
SOS alarm	Information om att efterbevakning är avslutad.	SOS-alarm eller Efterbevakningsledaren Johan Rova	Telefon	När brännan är kall (ca 3 dagar efter sista rök)	
Räddningstjänsten	Information att efterbevakning är avslutad.	Efterbevakningsledaren Pål Mernelius	Telefon	När brännan är kall (ca 3 dagar efter sista rök)	
Länsstyrelsen internt/TIB	Information om att allt gått bra	Johan Rova		När brännan är kall (ca 3 dagar efter sista rök)	
Allmänheten	Naturvårdsbränning har genomförts för naturskogens skull – varning för fallande träd!	Förvaltaren Pål Mernelius	Varningsskylt vid bränningsobjektet, tillfartsvägar, p-platser	När brännan är kall (ca 3 dagar efter sista rök)	

TABELL 4. EFTER AVSLUTAD BRÄNNINGSINSATS (1-5-10-20 ÅR EFTER BRÄNNINGSINSATS)

Informationsmottagare	Typ av information	Ansvarig	Informationskanal	Planerad senast tidpunkt	Genomfört datum
Allmänheten (närboende, övrig intresserad allmänhet)	Varför behöver skogen brinna ibland?	Länsstyrelsen Förvaltaren	Guidning i brandobjektet	Efter genomförd bränning 2013-09-xx 2014-xx-xx 2023-xx-xx	
Allmänheten	”Skogen behöver brinna om inte arter ska försvinna!” Naturvårdsbränning behövs för att bevara skogsmiljöer och de arter som lever där. Naturvårdsbränning är en legitim verksamhet med stöd i EU-direktiv och svensk lagstiftning. Naturvårdsbränning kan genomföras med hög säkerhet i planering och utförande. Naturvårdsbränning är ett resurseffektivt sätt att förvalta vissa typer av skyddad skog.	Länsstyrelsen Förvaltaren	Utställningar, naturrum, naturstigar, foldrar, informationsdagar, Länsstyrelsens webb-plats	Löpande inom övrig informations-verksamhet vid naturum	

Till dig som är fastighetsägare i närheten av naturreservatet Lyngemadssjön.

Information om naturvårdsbränning i naturreservatet Lyngemadssjön

Under sommaren 2013 planerar Länsstyrelsen Jönköpings län en naturvårdsbränning på några öar i Lyngemadssjön. Syftet är att bevara de unika naturvärden som är beroende av brand för att överleva.

Bränningstillfällena kommer att bestämmas med kort varsel när det är lämpliga väderförhållanden. Information kommer att gå ut via lokalradion den aktuella dagen. Bränningen är planerad att genomföras under en dag och därefter följer eftersläckningsarbete och efterbevakning som kan pågå i flera dagar till dess att alla glödhärdar är släckta. Bränningarna sker i stående skog, i ett kontrollerat förlopp som ger en långsam markbrand av låg intensitet.

Kontakt hålls med SOS alarm och räddningstjänsten och brandflyg övervakar området vid behov.

Bränningen kommer tidigast att ske vecka 22 (från och med den 27 maj). Om inte bränning kan genomföras innan 17 juni kommer ett nytt försök att göras tidigast vecka 26 (efter den 24 juni).

Viktigt för dig att veta inför bränningarna

Vid bränningstillfällena är det viktigt att hålla sig utanför området för bränningen, samt att vägar är framkomliga för personal och eventuella räddningsfordon.

Beroende på väder och vindar kan du som närboende i området känna av brandrök. Så långt det är möjligt styrs bränningen så att du som närboende ska slippa problem. Rökutvecklingen under själva bränningen är kraftig, men röken stiger snabbt uppåt och ska i normalfallet inte innebära några bekymmer annat än att du kan känna av viss röklukt. Kvällstid och på natten efter avslutad bränning kan röken i vissa fall hamna i marknivå.

Glödbränder i det avbrända området kan pågå en tid efter avbränningen och ge en del röklukt.

Länsstyrelsen i Jönköpings län | Besöksadress Hamngatan 4, Jönköping | Postadress 551 86 Jönköping
Telefon 036-39 50 00 | Fax 036-12 15 58 | E-post jonkoping@lansstyrelsen.se | Webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping

Varför är det viktigt med naturvårdsbränning?

Skogarna i Småland är unika på många sätt. Här finns till exempel fortfarande rester kvar av en brandberoende insektsfauna som saknar motstycke i hela norra Europa. Lyngemadssjön ligger nära de brandpräglade ljunghedar och sandmiljöer som finns på Skillingaryds skjutfält, och naturvårdsbränning på Lyngemadssjöns öar kommer att bidra till bevarandet av sällsynta arter i hela västra Jönköpings län.

Mosippa är en av de arter som fått allt svårare att överleva på senare år. Mosippan behöver skogsbete eller skogsbränder som håller marken öppen och solbelyst.

Skogsbränder är en naturlig del av en levande skogsmiljö, framför allt när det gäller tallskogar och vissa lövskogar. Återkommande bränder, antända av blixtar, har genom alla tider varit ett naturligt inslag i skogarna i Nordeuropa. Många arter har under årtusendena anpassats till skogsbränder. Ett par exempel är rökdansflugor, som jagar och parar sig i brandrök, och mosippa, som gynnas av att återkommande bränder håller markytan öppen.

Givetvis vill ingen ha vilda skogsbränder i sin skog, och samhället är numera mycket duktigt på att förhindra och bekämpa skogsbränder. Samtidigt som skogsbränderna minskat har dock flera arter av brandgynnade insekter, svampar och växter fått allt svårare att överleva. Därför har länsstyrelserna fått i uppdrag, genom Naturvårdsverket och Riksdagens miljömål, att utföra noga kontrollerade naturvårdsbränningar i vissa naturreservat. Uppdraget är en del i Sveriges internationella åtaganden för att bevara Jordens olika arter och livsmiljöer.

Länsstyrelsen i Jönköpings län | Besöksadress Hamngatan 4, Jönköping | Postadress 551 86 Jönköping
Telefon 036-39 50 00 | Fax 036-12 15 58 | E-post jonkoping@lansstyrelsen.se | Webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping

Naturvårdsbränning i tallskog. Låga flammor rör sig sakta över marken och de flesta tallar överlever bränningen.

En naturvårdsbränning är säker och noga kontrollerad från början till slut. Det handlar inte om lågor som rasar mellan trädtopparna. I stället eftersträvar vi en lugn flamfront som sakta kryper längs marken. Brandens intensitet begränsas av att eldningen styrs till dagar med lite vind och lagom hög luftfuktighet.

Kontaktuppgifter

Vill du kontakta någon av oss som arbetar med naturvårdsbränningen i Lyngemadssjön är du välkommen att höra av dig till:

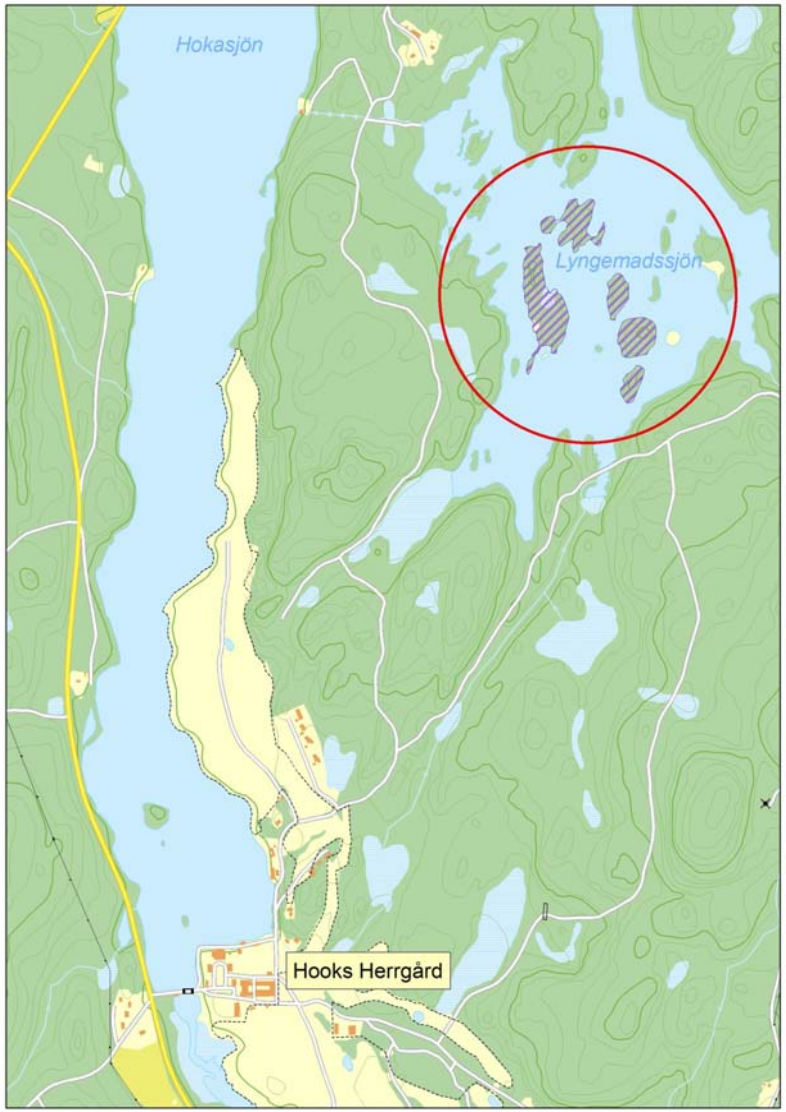
Pål Mernelius, förvaltare av naturreservatet Lyngemadssjön
036-39 50 33
pal.mernelius@lansstyrelsen.se

Johan Rova, bränningsledare
036-39 52 27
johan.rova@lansstyrelsen.se

Patrik Wandin, förvaltare
036-39 50 87
patrik.wandin@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen i Jönköpings län | Besöksadress Hamngatan 4, Jönköping | Postadress 551 86 Jönköping
Telefon 036-39 50 00 | Fax 036-12 15 58 | E-post jonkoping@lansstyrelsen.se | Webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping

Karta över bränningsområdet

© Lantmäteriet © Lansstyrelsen i Jönköpings län

Länsstyrelsen i Jönköpings län | Besöksadress Hamngatan 4, Jönköping | Postadress 551 86 Jönköping
Telefon 036-39 50 00 | Fax 036-12 15 58 | E-post jonkoping@lansstyrelsen.se | Webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Datum
2013-05-16

Sida 1/1

PRESSMEDDELANDE

Naturvårdsbränning i naturreservatet Lyngemadssjön

För mer information
Johan Rova
Skötselenheten
Tfn 036-39 52 27]
Mobil 070- 511 52 27
E-post
johan.rova@lansstyrelsen.se

Pål Mernelius
Skötselenheten
Tfn 036-39 50 33
Mobil 070-467 25 85
E-post
pal.mernelius@lansstyrelsen.se

Ansvarig för utskicket
Gert Olsson
Pressansvarig
Tfn 036-39 50 12
Mobil 070-619 52 66
E-post
gert.olsson@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen i Jönköpings län planerar att bränna skogsmark på fem öar i naturreservatet Lyngemadssjön. Bränningen är en del i den planerade skötseln av reservatet och syftet är att hålla tillbaka granar i området, samt att skapa bra miljöer för spirande lövträd och sällsynta insekter.

Naturreservatet Lyngemadssjön ligger på gränsen mellan Vaggeryds och Jönköpings kommuner, strax norr om Hok. Reservatet bildades 2007 för att bevara gamla tallskogar och de arter som är knutna till dessa.

Både tallen och många av de svampar och insekter som lever i gamla tallskogar är beroende av att det brinner i skogen med 20-50 års mellanrum. Men nu är det länge sedan det brann i skogarna vid Lyngemadssjön.

– De senaste 250 åren har de brandgynnade arterna fått allt svårare att överleva och många av dem befinner sig på randen till utrotning. En av de viktigaste naturvårdsåtgärderna som vi kan göra i tallskogar är därför att genomföra kontrollerade bränningar, berättar **Johan Rova**, som är reservatsförvaltare på Länsstyrelsen i Jönköpings län och som planerat naturvårdsbränningen tillsammans med kollegan **Pål Mernelius**.

Naturvårdsbränning görs alltid då väderförhållandena är gynnsamma och säkra. Det ska vara torrt i markerna och det ska blåsa lagom mycket i rätt riktning.

– Säkerheten är naturligtvis extremt viktig. Bränningen sker alltid under kontrollerade former och efter samråd med räddningstjänsten. Innan vi tänder finns alltid brandsläckningsutrustning utplacerad. Vid en naturvårdsbränning eftersträvar man en lugn eldfront som rör sig sakta längs marken och som inte slår upp i trädkronorna, fortsätter **Johan Rova**.

Bränningen vid Lyngemadssjön kommer att göras så snart marken är torr nog och vindförhållandena är säkra, men **tidigast den 27 maj**. Bränningen förväntas bli klar på en dag, men det kan ta några dagar innan allt sedan är helt släckt.

– Röken kan komma att synas och kännas av över stora områden. Allmänheten kommer att förvarnas via lokalradio och anslag i området på morgonen innan branden startas, avslutar **Johan Rova**, reservatsförvaltare på Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Datum

Sida 1/1

PRESSMEDDELANDE

För mer information
Johan Rova
Skötselenheten
Mobil 070-511 52 27
E-post
johan.rova@lansstyrelsen.se

Pål Mernelius
Skötselenheten
Mobil 070-467 25 85
Pal.mernelius@lansstyrelsen.se

Ansvarig för utskicket
Gert Olsson
Pressansvarig
Tfn 036-39 50 12
Mobil 070-619 52 66
E-post
gert.olsson@lansstyrelsen.se

Naturvårdsbränning, Lyngemadssjön

Idag, fredagen den 7 juni, kommer Länsstyrelsen att genomföra en naturvårdsbränning i naturreservatet Lyngemadssjön. Bränningen beräknas starta runt klockan 14. Beslutet att genomföra naturbränningen grundar sig på de goda väderförhållanden som råder.

– Säkerheten är naturligtvis viktig och bränningen sker under strikt kontrollerade former. Rök kan dock komma att synas och kännas av över stora områden, framför allt nordöst om Hok i trakterna runt Malmbäck. Allmänheten blir informerad via lokalradio och anslag i området innan branden startas, säger Johan Rova, reservatsförvaltare på Länsstyrelsen i Jönköpings län och bränningsledare under dagen.

Länsstyrelsen kommer att tända under eftermiddagen, vilket innebär släckning på lördag och efterbevakning söndag-tisdag. Röklukt från området kan fortsätta att kännas under de närmaste dagarna efter bränningen.

Naturvårdsbränningen, som planerats noggrant, sker på fem öar i naturreservatet Lyngemadssjön. Bränningen är en del i den planerade skötseln av reservatet och syftet är att hålla tillbaka granar i området, samt att skapa bra miljöer för spirande lövträd och sällsynta insekter.

Både tallen på öarna och många av de svampar och insekter som lever i gamla tallskogar är beroende av att det brinner i skogen med 20-50 års mellanrum. Men nu är det länge sedan det brann i skogarna vid Lyngemadssjön.

– De senaste 250 åren har de brandgynnade arterna fått allt svårare att överleva. En av de viktigaste naturvårdsåtgärderna som vi kan göra i tallskogar är därför att genomföra kontrollerade bränningar, berättar Johan Rova.

Nedanstående meddelande önskar vi få sänt i lokalradion och/eller trafikinformationen i samband med att Länsstyrelsen genomför naturvårdsbränning i naturreservatet Lyngemadssjön 7 juni.

För mer information, kontakta:

Johan Rova
Skötselenheten
Mobil 070-511 52 27

Pål Mernelius
Skötselenheten
Mobil 070-467 25 85

Naturvårdsbränning pågår i naturreservatet Lyngemadssjön

Idag på eftermiddagen och kvällen genomför Länsstyrelsen i Jönköpings län en naturvårdsbränning på öar i naturreservatet Lyngemadssjön, strax nordost om Hok, på gränsen mellan Jönköpings och Vaggeryds kommuner.

Bränningen sker under noga kontrollerade former. Rök kan dock komma att synas och kännas över stora områden, särskilt i vindriktningen mot Malmbäck, Bodafors och Nässjö. Bränningen genomförs som en del i skötseln av naturreservatet för att gynna tallar, svampar och sällsynta insekter.

Allmänhet som rör sig i området ombeds följa de anvisningar som finns uppsatta på vägarna runt reservatet.

Naturvårdsbränning i naturreservatet Lyngemadssjön

Idag genomför Länsstyrelsen en naturvårdsbränning på fem öar i Lyngemadssjön. Tändning beräknas ske efter lunchtid.

Under bränningen håller Länsstyrelsen kontakt med räddningstjänsten och SOS.

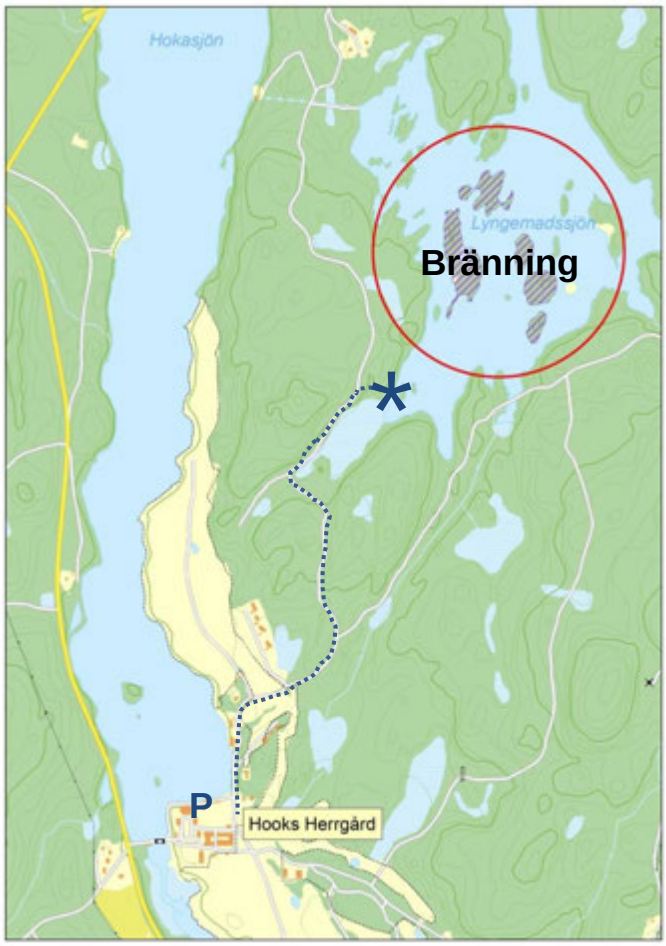
Information till allmänheten går ut via trafikradion.

Beroende på vindarna vid bränningstillfället kan närboende uppleva brandrök. Röken kommer att synas på långt håll och kännas under flera dagar.

Vi vill av säkerhetsskäl inte ha trafik på vägarna i området. De är därför avspärrade för allmänheten medan bränning pågår.

Det finns möjlighet för besökare att parkera vid Hooks Herrgård och därifrån gå till fots 1,5 km till en utsiktspunkt där man kan följa vad som händer. Se karta. Sträckan är snitslad med rosa band.

Tack för visad hänsyn!

P	Parkering
*	Utsikt
.....	Gångväg till utsikt (rosa snitsel)

En naturvårdsbränning sker kontrollerat. Släckningsutrustning är utplacerad innan branden startas och eldfronten styrs att röra sig i lugn takt. Bränningen genomförs som en skötselåtgärd med syfte att skapa livsmiljöer för den mångfald av djur, svampar och växter som är beroende av att det brinner då och då i skogen. Många av dessa arter är idag hotade och kommer att försvinna utan kontrollerade bränningar i naturreservat.

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Har du frågor om naturvårdsbränningen?
Ring Johan Rova: 070-511 52 27
www.lansstyrelsen.se/jonkoping

Brända öar - var försiktig!

I början av juni 2013 gjorde Länsstyrelsen en naturvårdsbränning på flera av öarna i Lyngemadssjön.

Om du väljer att besöka de brända öarna: tänk på att flera träd har fått rötter och stammar avbrända. Träd kan därför ramla ljudlöst och utan förvarning. Riskerna är störst under 2013-2014 och vid kraftig vind.

Öarna är sotiga och svårbesökta under somrarna 2013 och 2014. Vi ber om överseende med detta.

På sikt kommer öarna att bli mer attraktiva när bärriset kommer tillbaka och granarna försvunnit så att utsikten förbättras.

Om du väljer att besöka de brända öarna:

- **Se upp för träd som kan falla**
- **Tänk på att du kan bli sotig**

Bränningen är en del i den planerade skötseln av naturreservatet. Med hjälp av bränningen håller vi borta granar som tränger in och kväver tallarna på öarna. Dessutom skapas viktiga miljöer för insekter och svampar som behöver bränd mark och brända trädstammar för sin överlevnad.

Vill du veta mer om bränningen, kontakta Länsstyrelsen: Johan Rova 036-39 52 27 eller Pål Mernelius 036-39 50 33.

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Naturvårdsbränning
NR Lyngemadssjön
7 juni 2013

Johan Rova
Skötselenheten, Naturavdelningen

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Målsättningar med naturvårdsbränningen

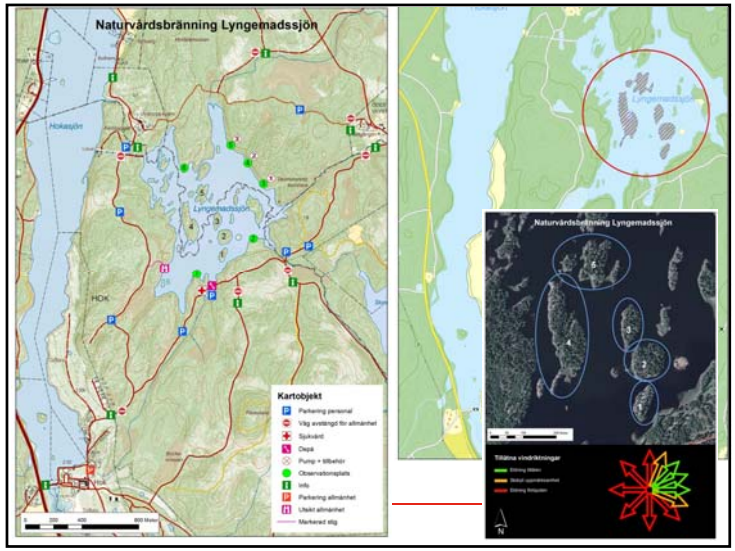
Efter bränningen ska:

- **Skogsstrukturen bli mer öppen** samt tall- och lövdominerad.
- Marken **bitvis brännas så pass hårt att mineraljord blottas** och föryngringsytor skapas.
- **Granar med fördel dö** och ge plats för en lövsuccession och tallföryngring.

Den andra men minst lika viktiga målsättningen är att:

- Bränningen ska genomföras på ett kontrollerat sätt utan att medföra skada på **person, byggnad eller angränsande fastigheter**.

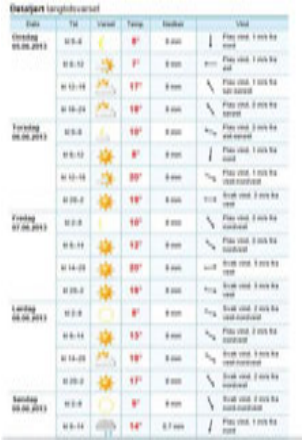
Länsstyrelsen i Jönköpings län

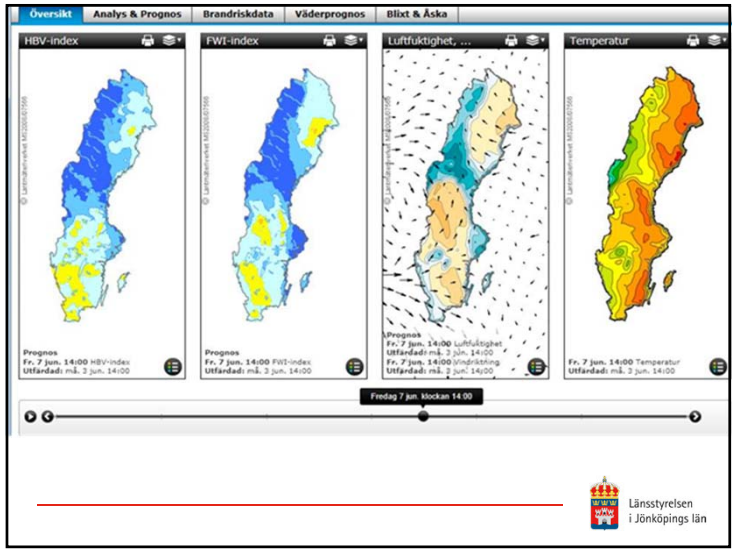
Bränningsfönster

Vindhastighet: 1-5 m/s
Vindriktning: se karta
Uttorkningsgrad ytskikt: FFMC 80-92
Uttorkningsgrad humusskikt: DMC >30
Temperatur: <30 °C
RH (relativ luftfuktighet): ej under 30 %

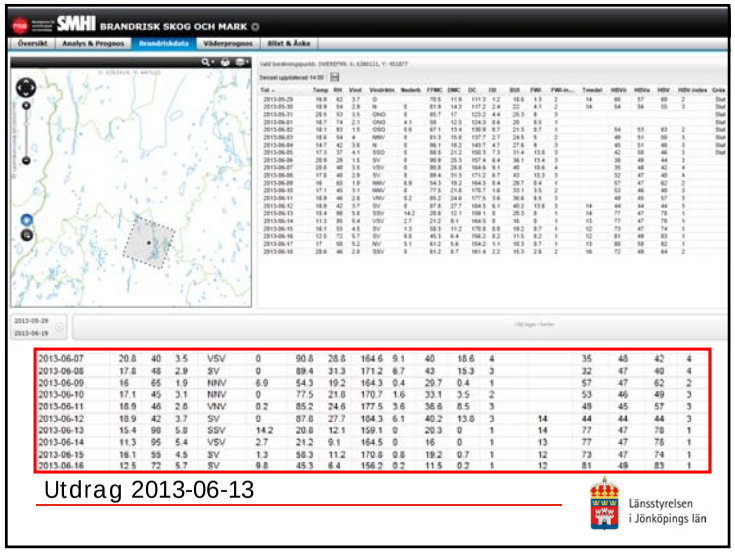
Fredag 7 juni efter kl 14.00

Länsstyrelsen i Jönköpings län

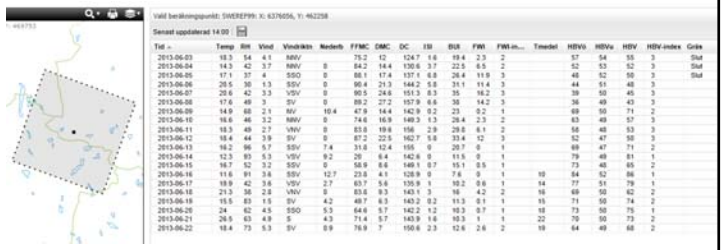

Länsstyrelsen i Jönköpings län

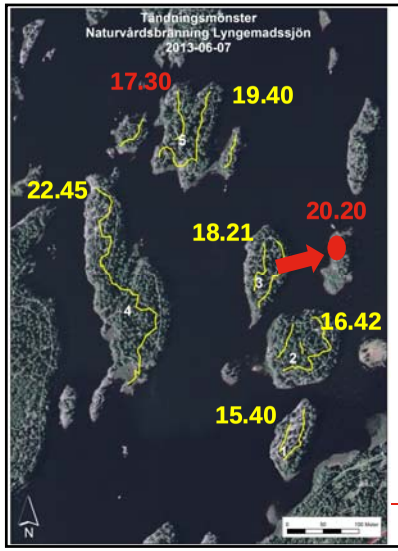
Utdrag 2013-06-13

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Utdrag 2013-06-17

Länsstyrelsen i Jönköpings län

17.30
Två allmänhet börjar ge sig ut på ö nummer 5.

20.20
Lågor uppmärksammas på ö som inte är planerad att brännas. Troligtvis gnistregn från uppflammande granar på ö nummer 3, 60 meter bort, runt kl 19.00.

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Smitningsplan

Observatörerna rapporterar omedelbart när de ser glödande fragment i röken, oavsett om de antänder när de landar eller inte. Utifrån rapporterna beslutar bränningsledaren om intensiteten ska sänkas eller om det till exempel är lämpligt att avvakta tills vinden mojnar eller vrider.

Om vindburna glödande fragment antänder omkringliggande mark agerar personalen enligt följande:

1. Smitningen rapporteras inom personalen över radio, övrig bevakningspersonal ansluter till platsen. Bränningsledaren förbereder kontakt med SOS-alarm och avvaktar vidare rapportering från bränningspersonalen.

2. Släckning påbörjas, primärt med vattenkannor. Förloppet rapporteras kontinuerligt till bränningsledaren.

3. Vid smitning, som inte omgående kan släckas av bevakningspersonalen, kontaktar bränningsledaren SOS-alarm 112.

4. Bevakningspersonalen inleder brandbekämpning med tyngre brandbekämpningsutrustning.

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Eftersläckning

Om glödbränder kvarstår 24 timmar efter att brandfronten har passerat så startas eftersläckning. Det sker ingen generell släckning i bränningsobjektens kanter men eventuellt genomförs punktsläckning vid gamla tallar som bedöms vara i farozonen. Eftersläckningen görs med en **lätt pump och slang som kan fraktas mellan öarna i båt**.

Efterbevakning

Pågår tre dygn efter att sista brandhärden har slocknat. Efterbevakningen genomförs av två personer på plats och avlösning sker utefter förutbestämt schema.

Under hela efterbevakningen ska pump, slang och annat brandbekämpningsmateriel finnas på plats.

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Brand, glöd, släckning/bevakning, inga rökar

	7 fr	8 lö	9 sö	10 må	11 ti	12 on	13 to	14 fr	15 lö	16 sö	17 må
Ö 1											
Ö 2											
Ö 3											
Ö 4											
Ö 5											
Smitning											
Personal	6(8) +2	2+2	2 (4)	3	3	3	3	3	1	1	2

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Målsättningar med naturvårdsbränningen

Efter bränningen ska:

- **Skogsstrukturen bli mer öppen** samt tall- och lövdominerad.
- Marken **bitvis brännas så pass hårt att mineraljord blottas** och föryngringsytor skapas.
- **Granar med fördel dö** och ge plats för en lövsuccession och tallföryngring.

Den andra men minst lika viktiga målsättningen är att:

- Bränningen ska genomföras på ett kontrollerat sätt utan att medföra skada på **person, byggnad eller angränsande fastigheter**.

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Preliminär sammanfattning

- Vi har klarat en enklare naturvårdsbränning
- Vi har klarat att hantera mindre incidenter
- Flera händelser som ger erfarenhet och möjlighet till lärande
- Stort tack till Vaggeryd och Jönköping som lånat ut materiel

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Johan Rova
Skötselenheten
010-223 63 89

Naturvårdsbränningen i Lyngemadssjön

Den 7-14 juni i fjol gjorde Länsstyrelsen i Jönköpings län en naturvårds-bränning på några av öarna i reservatet Lyngemadssjön. Inför bränningen skickade Länsstyrelsen ut ett informationsbrev och under bränningen satte vi upp skyltar vid vägarna runt sjön. Vi hade också fortlöpande kontakt med trafikradion och räddningstjänsten.

Nu har snart ett år gått sedan bränningen, och vi som höll i åtgärden skulle vilja veta hur informationen om bränningen upplevdes av den som bor, verkar, eller har fastighet i närheten av reservatet.

Eftersom Länsstyrelsen förväntas göra fler naturvårdsbränningar i andra reservat i framtiden vill vi gärna veta vad vi kan bli bättre på när det handlar om att informera. Vi skulle därför uppskatta om du/ni vill svara på frågorna i den bifogade enkäten.

Bränningen i Lyngemadssjöns naturreservat var en planerad del i reservatets skötsel och syftade till att bevara och nyskapa miljöer för arter som behöver bränd mark och brandpåverkade träd för sin överlevnad. Att utföra naturvårdsbränningar i vissa naturreservat är ett av de uppdrag som länsstyrelsen har för att uppnå Riksdagens miljömål.

Du/ni får gärna svara anonymt, men om du/ni vill bli kontaktade av oss så går det också bra att lämna telefonnummer eller e-post i slutet av enkäten.

Vi skulle önska ett sammanhållet svar per hushåll.

Vi skulle vilja ha dina/era svar senast den 10 april 2014. Använd gärna det bifogade portofria svarskuvertet.

Med bästa hälsningar

Pål Mernelius
Reservatsförvaltare

Johan Rova
Bränningsledare

Naturvårdsbränning i Lyngemadssjön, juni 2013

1. Hur väl instämmer du/ni i följande påståenden? Ringa in det alternativ som passar bäst.

a. Jag/Vi är nöjda med den information som Länsstyrelsen skickade ut inför naturvårdsbränningen.

1	2	3	4	5
Instämmer inte alls				Instämmer fullt ut

b. Jag/Vi är nöjda med den information som Länsstyrelsen satte upp i området medan naturvårdsbränningen pågick.

1	2	3	4	5
Instämmer inte alls				Instämmer fullt ut

c. Jag/Vi har blivit störda av naturvårdsbränningen.

1	2	3	4	5
Instämmer inte alls				Instämmer fullt ut

d. Jag/Vi kände oro eller obehag i samband med bränningen.

1	2	3	4	5
Instämmer inte alls				Instämmer fullt ut

Bilaga 9

Länsstyrelsen i Jönköpings län | Besöksadress Hamngatan 4, Jönköping | Postadress 551 86 Jönköping
Telefon 036-39 50 00 | Fax 036-12 15 58 | E-post jonkoping@lansstyrelsen.se | Webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping

2. Jag/Vi vill framföra följande förslag på hur Länsstyrelsen skulle kunna bli bättre när det gäller information i samband med naturvårdsbränning:

3. Jag/Vi är särskilt nöjda med hur följande hanterades i samband med bränningen i Lyngemadssjön:

4. Jag skulle vilja bli kontaktad av Länsstyrelsen för att få lämna mer synpunkter på bränningen. Telefonnummer och lämpligaste tid att kontakta mig:

Länsstyrelsen i Jönköpings län | Besöksadress Hamngatan 4, Jönköping | Postadress 551 86 Jönköping
Telefon 036-39 50 00 | Fax 036-12 15 58 | E-post jonkoping@lansstyrelsen.se | Webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping

Johan Rova
Skötselenheten
036-395227

Naturvårdsbränning på öar i Lyngemadssjön 2013

Den 7-14 juni i år gjorde Länsstyrelsen i Jönköpings län en ”naturvårdsbränning” på några av öarna i naturreservatet Lyngemadssjön. Bränningen var en planerad del i naturreservatets skötsel och syftade till att för framtiden bevara och nyskapa miljöer för arter som behöver bränd mark och brandpåverkade träd för sin överlevnad. Att utföra bränningar i vissa reservat ingår i det uppdrag som länsstyrelserna har för att uppnå Riksdagens miljömål.

Inför bränningen skickade Länsstyrelsen ut ett informationsbrev till kringboende. Under bränningen satte vi upp skyltar vid vägarna runt sjön. Vi hade också fortlöpande kontakt med trafikradio och inre befäl på SOS alarm/räddningstjänsten i Jönköping.

Med anledning av bränningen i Lyngemadssjön skulle Länsstyrelsen vilja ställa några frågor till er organisation. Frågorna handlar om hur ni upplevt naturvårdsbränningen i somras och den information ni fått om åtgärden.

Eftersom Länsstyrelsen förväntas göra naturvårdsbränningar i andra reservat i framtiden vill vi gärna veta vad vi kan bli bättre på när det handlar om informationsinsatser.

Vi skulle vilja ha svar senast den 31 januari 2014. Använd gärna det bifogade portofria svarskuvertet.

Med bästa hälsningar

Pål Mernelius
Reservatsförvaltare

Johan Rova
Bränningsledare

Länsstyrelsen i Jönköpings län | Besöksadress Hamngatan 4, Jönköping | Postadress 551 86 Jönköping
Telefon 036-39 50 00 | Fax 036-12 15 58 | E-post jonkoping@lansstyrelsen.se | Webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping

Naturvårdsbränning i Lyngemadssjön, juni 2013

Min organisation:

☐ Räddningstjänsten i Jönköpings kommun
☐ Räddningstjänsten i Vaggeryds kommun
☐ Höglandets räddningstjänstförbund
☐ SOS alarm, Jönköping
☐ Trafik och service, P4 Jönköping
☐ Sveaskog
☐ Skogsstyrelsen, distrikt Jönköping
☐ SOS alarm, Växjö

Kontaktperson för frågor kring enkätsvaren: ……

Telefon/e-post: ……..

1. Hur väl instämmer ni i följande påståenden? Ringa in det alternativ som stämmer bäst.

a. Vi är nöjda med den information som Länsstyrelsen tillhandahöll inför naturvårdsbränningen.

1	2	3	4	5
Instämmer inte alls				Instämmer fullt ut

b. Vi är nöjda med den information som Länsstyrelsen tillhandahöll medan naturvårdsbränningen pågick.

1	2	3	4	5
Instämmer inte alls				Instämmer fullt ut

c. Vi upplevde en extra arbetsbelastning från telefonsamtal etcetera på grund av naturvårdsbränningen.

1	2	3	4	5
Instämmer inte alls				Instämmer fullt ut

d. Vi upplevde att brist på korrekt information skapade kritiska situationer för oss och allmänheten.

1	2	3	4	5
Instämmer inte alls				Instämmer fullt ut

Bilaga 10

Länsstyrelsen i Jönköpings län | Besöksadress Hamngatan 4, Jönköping | Postadress 551 86 Jönköping
Telefon 036-39 50 00 | Fax 036-12 15 58 | E-post jonkoping@lansstyrelsen.se | Webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping

2. Vi vill framföra följande förslag på hur Länsstyrelsen skulle kunna bli bättre när det gäller information i samband med naturvårds-bränning:

3. Vi är särskilt nöjda med hur följande hanterades i samband med bränningen i Lyngemadssjön:

Länsstyrelsen i Jönköpings län | Besöksadress Hamngatan 4, Jönköping | Postadress 551 86 Jönköping
Telefon 036-39 50 00 | Fax 036-12 15 58 | E-post jonkoping@lansstyrelsen.se | Webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping